

PLAN DZIAŁANIA KT 340

ds. Inteligentnego i Zrównoważonego Rozwoju Miast i Społeczności

SPIS TREŚCI

1.	OPIS DZIAŁALNOŚCI OT	1
2.	ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT	1
3.	ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT	3
4.	OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT	3
5.	CZŁONKOSTWO W OT	3
6.	CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI	4
7.	WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC	5
8.	CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT	5
9.	PROPOZYCJE ZAGADNIENI, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH OT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE	5

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT

Zakres tematyczny komitetu obejmuje opracowanie norm i innych dokumentów normalizacyjnych z dziedziny inteligentnego i zrównoważonego rozwoju miast i społeczności, zawierających wymagania, ramy, wskazówki oraz narzędzia i techniki pomocnicze w tym zakresie. Powstające dokumenty mają umożliwić wdrażanie holistycznego i zintegrowanego podejścia do osiągnięcia takiego rozwoju w odpowiedzi na potrzeby europejskich miast i społeczności. Ich treści mają:

- opierać się na celach zrównoważonego rozwoju;
- zawierać postanowienia dla wszystkich miast i społeczności oraz ich zainteresowanych stron zarówno na obszarach wiejskich, jak i miejskich;
- promować stosowanie inteligentnych rozwiązań jako środka do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT

Ponad połowa z nas mieszka w miastach, a prognozy Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) sygnalizują, że do roku 2050 dwie trzecie całej ludzkości ma zamieszkiwać miasta.¹ Ośrodki miejskie i urbanizacja generują niekorzystne zjawiska mogące wpłynąć na środowisko i jakość życia ludzi, dlatego w powstających dokumentach strategicznych kładzie się duży nacisk na to, aby ich rozwój przebiegał w sposób zrównoważony.

Koncepcja zrównoważonego rozwoju miast jest obecna w wielu dokumentach programowych państw, miast i regionów. Pod koniec września 2015 r. przywódcy krajów członkowskich ONZ podpisali dokument „Przekształcenie naszego świata: Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju - 2030”, który zawiera 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju (ang. Sustainable Development Goals - SDG), w tym Cel 11,

¹ <https://www.undp.org/sustainable-development-goals/sustainable-cities-and-communities>

PLAN DZIAŁANIA KT 340

DATA: 2025-01-08

Wersja: 1

Strona 2

odnoszący się do miast i obszarów miejskich². Cel ten zawiera łącznie 10 powiązanych ze sobą zadań, które obejmują trzy wymiary – gospodarczy, społeczny i środowiskowy.

Na poziomie krajowym zainicjowano szereg działań mających na celu zapewnienie zintegrowania celów zrównoważonego rozwoju wyznaczonych w Agendzie 2030 z Krajową Strategią na rzecz Odpowiedzianego Rozwoju³ (SOR), Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030⁴ (KSRR 2030) oraz Krajową Polityką Miejską 2030⁵.

Polska po raz pierwszy przystąpiła do Dobrowolnego Narodowego Przeglądu z realizacji Agendy 2030 na forum ONZ w 2018 r. Drugi przegląd odbył się w 2023 r.⁶.

Monitoring realizacji Agendy 2030 przez Polskę publikowany jest na stronie Ministerstwa Rozwoju i Technologii⁷, przy czym w procesie monitorowania realizacji Agendy 2030 ważne wsparcie stanowi statystyka publiczna. W Polsce zajmuje się tym Główny Urząd Statystyczny (GUS), który przygotował specjalny portal prezentujący wyniki dla Polski – patrz <https://sdg.gov.pl/>. Na stronie każdego z 17 Celów na tym portalu również znajdują się informacje o statusie jego realizacji w Polsce.

Na przestrzeni ostatnich lat pojawiło i szybko rozpowszechniło się również pojęcie „inteligentnego miasta” (ang. smart city), przez które już powszechnie rozumie się miasto efektywnie korzystające z dostępnych innowacyjnych i nowoczesnych technologii na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców, efektywnego zarządzania miastem i zrównoważonego rozwoju. Jego znaczenie dla zrównoważonego rozwoju miast zostało zauważone przez władze krajowe. W ramach ogłoszonego 18 lipca 2017 r. konkursu ówczesnego Ministerstwa Rozwoju pod tytułem „HUMAN SMART CITIES. Inteligentne miasta współtworzone przez mieszkańców” (HSC) dofinansowanie na realizację projektów związanych tą ideą otrzymały 24 miasta⁸.

Podejmowane przez KT prace normalizacyjne są prowadzone w ścisłej współpracy z europejskim komitetem CEN/TC 465, który mając na uwadze pilną potrzebę wspierania transformacji europejskich miast i społeczności zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, oraz szanując fakt, że podejmowanie decyzji politycznych i planowanie w tym zakresie stanowią wyłączną odpowiedzialność samorządu lokalnego, podejmuje od 2020 r. działania mające umożliwić opracowanie norm i wytycznych w tym zakresie. Tworzone na zasadzie konsensu dokumenty normalizacyjne mają uwzględniać fakt, że każdy ośrodek miejski ma inną specyfikę, uwarunkowania naturalne oraz potrzeby.

Kluczowymi interesariuszami prac tego komitetu są jednostki samorządu terytorialnego w Polsce i ich stowarzyszenia, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Ministerstwo Cyfryzacji, jak również dostawcy inteligentnych technologii dla miast i sami mieszkańcy pragnący współdecydować o obszarach priorytetowych dla właściwego rozwoju swoich miast.

² <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n15/291/89/pdf/n1529189.pdf>

³ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/informacje-o-strategii-na-rzecz-odpowiedzialnego-rozwoju>

⁴ <https://www.gov.pl/web/ia/krajowa-strategia-rozwoju-regionalnego-2030-ksrr>

⁵ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/polityka-miejska>

⁶ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/monitoring-realizacji-agendy-2030>

⁷ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/monitoring-realizacji-agendy-2030>

⁸ <https://www.popt.gov.pl/strony/o-programie/projekty/projekty-human-smart-cities/konkurs-i-jego-wyniki/>

3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT

Prowadzone w KT prace normalizacyjne mają stanowić wsparcie w realizacji celów zrównoważonego rozwoju, czyli planu działania na rzecz przemian i przeobrażeń świata, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokajane w sposób zrównoważony, z szacunkiem dla środowiska.

Warto podkreślić, że KT współpracuje z europejskim komitetem CEN/TC 465 w którym powstała grupa robocza „Nature Based Solutions”. Są to rozwiązania powstałe z inspiracji przyrodą lub przez nią wspomagane⁹, mające umożliwić adaptację miast do zmian klimatu, redukcję emisji gazów cieplarnianych, a także ograniczenie eksploatacji nieodnawialnych zasobów.

4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT

Opracowane przy współudziale tego komitetu normy powinny:

- wpłynąć na poniesienie jakości życia mieszkańców miast i innych społeczności poprzez zapewnienie uznanych na poziomie międzynarodowym wskaźników oceny postępu w dążeniu do realizacji idei inteligentnego i zrównoważonego miasta;
- upowszechnić wiedzę na temat nowoczesnych ale i sprawdzonych rozwiązań dla miast i innych społeczności, wspierając je w znalezieniu dobrze dopasowanych rozwiązań największych problemów;
- zapewnić opłacalność pojawiających się na rynku rozwiązań dla nabywców, zarówno prywatnych jak i publicznych;
- stanowić wsparcie realizacji krajowych strategii na rzecz rozwoju, opartych na celach zrównoważonego rozwoju
- stanowić wsparcie w procesie identyfikacji potrzeb i planowania inwestycji na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju miast
- stanowić wsparcie w diagnozie miast pod kątem transformacji w miasto inteligentne.

5. CZŁONKOSTWO W OT

Zgodnie z aktualnym Zarządzeniem Prezesa PKN w sprawie Organów Technicznych powoływanych przez Prezesa PKN, podstawy ich powoływania oraz zasad powoływania członków i osób funkcyjnych w tych organach, każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w OT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem OT. Każdy członek OT realizuje zadania poprzez swoich reprezentantów.

Członkostwo w OT:

⁹ <https://cordis.europa.eu/article/id/421771-nbs-benefits-and-opportunities-wild-et-al-2020/pl>

PLAN DZIAŁANIA KT 340

DATA: 2025-01-08

Wersja: 1

Strona 4

- otwiera możliwość wpływania na treść tworzonych norm na poziomach międzynarodowym, europejskim i krajowym;
- zapewnia dostęp do treści projektów Norm Międzynarodowych, Europejskich, krajowych w zakresie tematycznym OT;
- daje możliwość kształtowania programu prac normalizacyjnych, co pozwala właściwie planować inwestycje i w konsekwencji zyskać przewagę nad konkurencją;
- ułatwia kontakty biznesowe.

Aktualny skład OT i kontakt do Przewodniczącego OT, Sekretarza OT, właściwego Sektora WPN jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

Główne cele jakie stawia przed sobą komitet to:

- polepszenie komunikacji i kontaktów pomiędzy różnymi zainteresowanymi tą działalnością stronami,
- możliwie szybkie wdrażanie norm europejskich i norm międzynarodowych z zakresu działania KT do zbioru PN,
- przygotowanie polskich wersji językowych norm europejskich o szczególnym znaczeniu dla miast i społeczności w Polsce,
- upowszechnianie wiedzy na temat norma międzynarodowych o szczególnym znaczeniu dla miast i innych społeczności,
- harmonizacja i wdrażanie nowoczesnych rozwiązań dla miast i innych społeczności,
- zapewnienie bezpieczeństwa produktu, zapewnienie zdrowia konsumenta,
- promocja norm dotyczących inteligentnego i zrównoważonego rozwoju społeczności lokalnych na poziomie krajowym.

Strategia jaką przyjął KT do osiągnięcia wyżej zdefiniowanych celów obejmuje:

- aktywne włączanie się w prace merytoryczne niezbędne do szybkiego wdrażania do zbioru Polskich Norm nowych norm europejskich,
- aktywne poszukiwanie wykonawców prac normalizacyjnych (prace tłumaczeniowe),
- określenie niezbędnej współpracy z innymi KT/KZ, których normy stanowią wsparcie dla rozwoju miast i innych lokalnych społeczności,
- ścisła współpraca z innymi organami technicznymi PKN, które zajmują się obszarami istotnymi dla zrównoważonego rozwoju miast,
- oczekiwane opracowania (PN i inne dokumenty normalizacyjne),
- aktywny udział w powstawaniu Norm Europejskich i Międzynarodowych,

PLAN DZIAŁANIA KT 340

DATA: 2025-01-08

Wersja: 1

Strona 5

- określenie ewentualnych, możliwych do przewidzenia trudności (braku środków finansowych, zagrożeń terminów realizacji prac itp.) i sposobów ich przewyciężenia,
- wszelkie nowe propozycje i rozwiązania mające na celu usprawnienie pracy OT,
- aktywizacja podmiotów krajowych i ich reprezentantów do udziału w pracach KT.

7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) z zakresu działania OT wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN, po akceptacji OT, jest wprowadzany do programu prac OT. OT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac OT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego OT.

8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT

Czynnikami mogącymi wpływać na terminowe wykonanie prowadzonych prac normalizacyjnych oraz na wprowadzenie do programu prac nowych tematów normalizacyjnych są m.in.:

- brak świadomości nt. korzyści płynących z działalności normalizacyjnej widoczny w składzie KT,
- brak środków finansowych na opracowanie tłumaczeń norm niezharmonizowanych,
- kwestie prawne uniemożliwiające dalsze prowadzenie prac nad daną normą (np. wykryta sprzeczność z obowiązującymi w danej dziedzinie przepisami prawa).

9. PROPOZYCJE ZAGADNIĘĆ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH OT PRZEVIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Nowe tematy normalizacyjne będą rozpoznawane po uzyskaniu przez KT środków finansowych od zainteresowanych podmiotów. KT jest gotowy na przygotowanie i/lub weryfikację merytoryczną tłumaczeń norm z zakresu CEN/TC 465 oraz wprowadzanie do zbioru Polskich Norm w języku polskim dokumentów komitetu ISO/TC 268 i IEC/SyC Smart Cities, jeśli zajdzie taka potrzeba.